

מסורת הש"ס

(א) ר"מ מ"ח ס' ט"ז
(ב) חמ"ט ל"ג דף ע"ג
(ג) (ל"ג ט"ז)

הגהות הב"ח

(א) ג"מ ל"ג משנה
ולמדינה: (ב) ס' ט"ז
דפי ולמדינה: (ג) ס' ט"ז
כאמ"ל דהא חזין הוא
דנגיד: (ד) ר"ש ד"ה
עשיק עפ"ה יקר, ר"ב ע"ל
דף נ"ג: (ה) ר"ש ד"ה
הא וכו' ולאמ"ל ד"ה
קא מתני דטועה כבוד
ש"ל: (ו) בא"ר דהא
הוא דקאמר:

מוסף רש"י

על הכומר של זיתים.
שמתין יחד ככלי מדי
שבתתמו (פוסק"א ח"א).

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עד.

עין משפט
גרי מוצה

לאו בידו. שמה לא ימכרוהו לו: דלא לר ומסי. מעות של כל
איש ואיש לבד: סיטופסא. חומס שרושמינ התוניס על המניות
של יין שלוקחין הרבה ביחד ומניחין אותן בצואר הצעלים ומוליכין
אותן אחת אחת למכור למנות ורושמינ אותם לדעת שכל הרשומות

הבא לאו בידו אמר רבא "הני בי תלתא
דיהבי זווי לחד למובן להו מירי וזבן לחד
מיניהו זבן לכולהו ז'לא אמרן אלא דלא צר
וחתים איניש איניש לחודיה אבל צר וחתים
איניש איניש לחודיה למאן דזבן זבן ולמאן
דלא זבן לא זבן אמר רב פפי משמיה דרבא
האי סיטופסא קניא למאי הלכתא רב חביבא
אמר למקניא ממש רבנן אמרי לקבולי עליה
מי שפרע והלכתא לקבולי עליה מי שפרע
הובאתרא דגריבו למקני ממש קנו: דיהא הוא
תחלה לקוצרים: אמר רב מחוסר שתים
פוסק שלש אינו פוסק ושמואל אמר בידי
אדם אפילו מאה פוסק בידי שמים אפי' אחת
אינו פוסק תנן פוסק עמו על הגדוש והא
מחוסר משדא בחמה למיבש ולמידש ומידרא
'כגון שדא בחמה ויבש ולשמואל דאמר
בידי שמים אפי' אחת אינו פוסק והא מחוסר
מידרא דבידי שמים היא אפשר בנפוחא: ועל
העביט של ענבים: והא מחוסר מכמר ועיולי
לבי מעוצרתא (א) למידש ולמנגד כדתני רבי
חייא על הכומר של זיתים הכא נמי על
הכומר של ענבים והא מחוסר תלת באתרא
דהוא דובין הוא דנגיד: ועל המעטן של
זיתים: והא מחוסר מכמר ועיולי לבי דפי
(ב) למידש ולמנגד תני רבי חייא על כומר של
זיתים הא איכא תלת באתרא דההוא דובין
(ג) ההוא מנגיד: ועל הביצים של יוצר: אמאי
והא מחוסר לפופי ויבושי עיולי לאתונא
למשרף ולמיפק 'כגון דמלפפה ויבישו והא
איכא תלת באתרא דההוא דובין הוא
דמפיק: ועל הסיד משישקענו בכבשן: והא
מחוסר מקלה ואפוקי ומידק באתרא דההוא
דובין ההוא דייק ולשמואל דאמר בידי אדם
אפי' מאה פוסק למה לי משישקענו בכבשן
אימא משראוי לשקעו בכבשן: ועל הביצים
של יוצר: תנו רבנן אין פוסקים על הביצים
של יוצר עד שיעשו דברי ר' מאיר אמר רבי
יוסי 'בד"א בעפר לבן אבל בעפר שחור כגון
כפר חנניא וחברותיה כפר שיחין וחברותיה
פוסקין אע"פ שאין לזה יש לזה אמימר יהיב
זווי מבי מעיילי עפרא כמאן או כר' מאיר
האמר עד שיעשו אי כרבי יוסי האמר אע"פ
שאין לזה יש לזה לעולם כרבי יוסי ובאתריה
דאמימר עשיק עפרא אי דמעיילי עפרא
סמכא דעתיה ויהיב להו זווי ואי לא לא סמכא
דעתיה: ופוסק עמו על הובל כל ימות
השנה: חכמים היינו תנא קמא אמר רבא
ימות

הבא לאו בידו. מכלן מקשה ר"מ לפירוש הקונט' דפרק זה
בזכר (פסדדרין דף קד: וס' ד"ה כ"ג) גבי משחק בקוביא דקאמר
התם דלאו אסמכתא היא ופי' הקונט' משום דהיכי דמי אסמכתא כגון
אס אוזיב ולא אעביד וכגון משלים שטרו דגט פשוט (ב"ב דף קס"ה.
והט' דסמין על (א) (ל"ג) דבר כסבור
כל זה בידו לעשות ומירשא כי מתני
אדעתא דלא יהיב (ב) לאסמכתא קא
מתני דטועה שלא יבא לרי כך אבל
משחק בקוביא לא סמין אמדי דלא
ידע אי נח או לא נח ואפי"ה מתני
שמע מניה מספיקא גמיר ומקני
והכא משמע איפסא דהיכא ללאו
בידו הוי טפי אסמכתא ונראה לר"מ
דהתם משום הכי לא הוי אסמכתא
דאגב דבעי למיקני גמר ומקני וקשה
לפירוש דבהוב (ל"ג דף קמ: וס'ט)
חשיב אסמכתא להיבא דלאו חזי חזר
בי ערבוני מחול לך ולא אמרי' מנן
דבעי למיקני גמר ומקני ועוד דא"כ
היכי מדמה צפרק זה בורר (פסדדרין
דף ק"ה.) להיבא דלאן אחד מהם מיר
דהתם לא שייך האי טעמא ור"מ
בעלמו חזר בו והיבא בצפר הישר
גבי עובדא דשני שהמרו זה את
זה צפרק במה מדליקין (שם דף ק"ה.)
שהקנו זה לזה דאי לא הקנו ליהדורו
בהו ואע"ג דיש מקומות דקני בלא
קני דברים בעלמא כגון בנסהדרין
(דף ק"ה.) נאמן עלי אלא כו' דנאמן
לך מהלוקת וכן (ס'ט) דור לי במי
ראשך דלאן יכול לחזור בו התם דין
הוא שיעיל כיון שיש להם תביעה
זה על זה והם קבלו עליהם כך את
הדין ולא דמי להיבא שאין לו שום
תביעה והתם צפ' זה בורר (פסדדרין
דף ק"ה.) גבי מפרישו יונים משמע
כפי' הקונט' דקאמר וזריכא דאי
קאמר בתולה דעת עלמא התם (ו)
דקאמר קיי לי גנפשא דידענא טפי
ולפי' הו אסמכתא משמע היבא
דבידו להרויח היא טפי אסמכתא
ומהך דשמעמין נראה לי דלא דמי
דהכא היא בידו ולא בידו דאע"ג
דמאי הוא לקנות מכל מקום כיון
דתלוי באחרים דאם לא יבא למכור
ממי יקנה הלכך לא גמר ומקני אבל
התם דלאן בידו כלל גמר ומקני
וכשהיה בידו מכל וכל כגון אס אוזיב
ולא אעביד אי גזים לא גמר ומקני
כגון דאמר אשאל אלפא זחי כדלקמן
צפרק המקבל (דף קד:) אבל
אשאל כמיטבא דלא גזים גמר ומקני
ועוד פרי"ט דוקא כי היבא דאם
אני חזר בי ערבוני מחול לך והיבא
דפירקין לעיל (דף ק"ה:) דאם אי אחת
נותן לי מכלן ועד שלש שנים והיבא
דמשלים חשיב אסמכתא כיון דגזים
שאין מתכוין אלא להסמין חזרו על
דבריו שיאמינהו אבל משחק בקוביא
ש"י דיתים. וא"מ אמאי לא אמר רבי חייא מילמיה ארישא דעביט של ענבים יש לומר דלאן רגילות למכור ענבים כמו זיתים וא"מ
לשמואל דאמר בידו אדם אפילו מאה פוסק למה לי על כומר יש לומר דכומר דכומר הימים מקרי בידי שמים:
וכפר שיחין וחברותיה אע"פ שאין זה יש זה. לא מירי בעפרא דהא מחוסר שלש הוא ואינו פוסק אלא צביצים איירי ומדנקט
הא ישנא דאע"פ שאין לזה יש לזה דנקט גבי פוסקין על עפר שבזק משמע שיש עפר שבזק לצביצים וקמ"ל דאע"פ
שאין עפר לקדירות שבזק כיון שיש עפר לצביצים חשיב כאלו יש לו צביצים לפסוק לקדירות כשער מוכרי קדירות כולו שביצבים לענין
קדירות כעין לקטות למוכרי תבואה אי נמי אפילו אין עפר יכול להיות דחשיב כיש לו לפי שדרך יוצרים דופי מהדדי שיש הרבה מהם:
ס'יבול דאמר לו הן יי בוח או הן יי פועלי. אין זה מעמיד מלוה על גבי פירות וס'יבול דמזכיר מקח נותן לו מעות תמולה ואפילו
מי שפרע ליכא דדעמיהו דאיניש אחרעא וילא כשנותן מעות על מנת לקבל פירות לאחר זמן:

לעזר רש"י

ו"ו [ו"ו] נ"פ.
אמולד"ר
[אמינמילד"ר] ל"ט.
מרשק"א [מריש"ק].
ב"ב. סקוה ס"ס ור"ה.

דלמא